

SISZÁNTÓ

Politikai
napilap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre 16 kor.
Negyedévre 4 ..
Helyben házhoz hordva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 ..
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 ..
Egyes szám ára 8 fillér.

Megjelenik minden nap, a hétfő és
Ünnep utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 5.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők

XII. évfolyam 142. szám. Nagyvárad Szombat, 1916 június 24.

Az oroszok előnyomulása szünőfélben.

Orosz hadszíntér. Budapest, június 23. (Hivatalos.) A Cero-
mosz völgyben az oroszok előnyomulóban vannak Kuty-felé. Egyébként
a helyzet Bukovinában és Kelet-Galiciában változatlan. Állásaink ellen
Radzivilovtól délkeletre és északra az ellenség tegnap számos heves tá-
madást intézett, de **mindenütt visszavertük.**

A Linsingen tábornok parancsnoksága alatt harcoló haderők Goro-
hostól északkeletre és Lokacytól keletre az oroszokat tovább vetették
vissza. Lokacynál csapataink több mint 200 foglyot s 4 orosz géppus-
kát szállítottak be. A Stochod—Styr szakaszon az ellenség több erős el-
lentámadása meghiúsult.

Előrenyomulunk Olaszországban.

Olasz hadszíntér. Budapest, június 23. (Hivatalos.) Tegnap az
ágyutüz a Doberdó-fensik északi szakaszán időnkint igen heves volt. Az
ellenségnek állásaink ellen ismételt gyalogsági támadásait a Mrzli Vrhtól
délkeletre visszavertük. A Plöcken szakaszon ma reggel élénk tűzérési
hare kezdődött.

A Dolomit-szakaszon meghiúsult az olaszoknak a Croda del Ancona
ellen intézett újabb támadásai. Ugyanez volt a sorsuk a Primolano terü-
letéről indított elszigetelt ellenséges előretöréseknek.

Az Ortler-területen a határon csapataink több magas csúcsot száll-
tak meg.

Csatározás a Vojusánál.

Délkeleti hadszíntér. Budapest, június 23. (Hivatalos.) A Vojusa
alsó folyásánál csatározás volt. A helyzet változatlan.

Höfer. (Min. eln. sajtóosztály.)

Sikerrel támadtuk Velencét.

— Események a tengeren. —

Budapest, június 23. (Saját tudósítónktól.) 22-én este tengerészeti
repülőgépek egy csapata Monfalcone mellett eredményesen bombá-
zott ellenséges állásokat. 23-án reggel egy tengerészeti repülőgép
megtámadta Velencét. A Nicolo Alberoni erődben, a gázgyárban. de
különösen az arzenálban számos telitalálatot értek el s nagy tüzeket
idézték elő. A repülőgépek, amelyeket hevesen bombáztak, sértetlenül
tértek vissza.

A tengerészeti vezérkar főnöke. (Min. eln. sajtóosztály.)

Német városok bombázása.

Berlin, június 23. A nagyfőhadiszál-
lás jelenti:

Nyugati hadszíntér.

Yperntől keletre meghiúsítottuk az el-
lenség támadási kísérleteit. Német járőr
vállalkozások alkalmával Lihonsnál, Lassig-
nynél és a Maison de Champagnei vonalon
(majornál) Massigestől északnyugatra néhány
tucait foglyot eltettünk és több géppuskát
zsákmányoltunk.

A Vaux erődöt nyugatra elfoglalt ár-
kaink ellen intézett 3 francia támadást visz-
szavertünk. Itt június 21-én 24 tisztet és
több mint 400 főnyi legénységet fogtunk el.
Tegnap ellenséges repülőgépek megtámadták
Karlsruhe és Mübiheimot, Badent, valamint
Triert. A polgári lakosság köréből az áldo-
zatok egész sorát veszítettük. Említésre méltó
katonai kárt e helyiségekben nem okozhat-
tak és nem is okoztak. A támadók 4 repü-
lőgépet veszítettek. Egy repülőgép vissza-
repülése alkalmával Niederlauterbachnál és
egy Lenbachnál leszállni kényszerült. A
bentülők között akiket elfogtunk 2 angol
volt. A másik két repülőgéppel légi harcban
bántunk el. Ez alkalommal Höndorf had-
nagy hatodik ellenfelét szedte le. Ezenkívül
tegnap ellenséges repülőgépet lőttünk le
Ypern vidékén Hulluchtól keletre (Mulzer
hadnagy ötödik repülőgépe.) Lauconnál
(Grand Préstől délre) Marxheinal (Geb-
weilertől keletre) és Sennheintől délnyu-
gatra, úgy, hogy ellenfeleink összesen 9
repülőgépet veszítettek.

Repülőgépeink támadást intéztek a Saint-
Poly katonai telepek ellen, valamint ellen-
séges táborok és szállások ellen Verduntól
nyugatra és délre.

A németek előretörnek mindenütt.

Keleti hadszíntér.

Hindenburg tábornagy hadesoportja a
Bereznónál történt előretörés alkalmával
(Bogdanovtól keletre 45 foglyot, 2 géppuska,
2 revalorvagyut jutott kezünkre.

Lipót bajor herceg tábornagy hadeso-
portja Osanitschtyól északkeletre a csator-

CZILLÉR IMRE
nagyáruházában
Nagy nyári occasió keretében

Legujabb ruhaselymek, Grenadinok, Epongeok, Batisztok,
Cartonok és Zephirek. Gyönyörű Blousok, kor. 9-50, 12-50,
16-50 és feljebb. Divatos gallérok és Rüschoek, napernyők,
keztük, harisnyák, tricok és soknik. Vászón és szalma ka-
lapok. Fehérneműek, ing, gallér, kézelők, nyakkendőek. Ridicü-
lök. Szőnyegek és függönyök kerülnek legolcsóbban eladásra!

naállások ellen előnyomuló gyengébb ellen-séges osztagokat véresen visszautasítottuk.

Linsingen tábornok hadesoportja: Az ellenség többszöri előretörése ellentámadásaink dacára Luoktól nyugatra és délnyugatra előrehaladtak. A Beresceonkó—Bródy

vonal előtti harcvonalon az oroszok előretöréseit könnyű szerrel visszavertük. Bothmer gróf tábornok hadseregénél nincs ujság.

Balkáni hadszíntér.

Különös esemény nem történt. (Min. eln. sajtóosztály.)

Walzerhez juttatás céljából átvette s Prikkel Gyulának átadta. E miatt az 1915. évi 19. t. c. 10. § a alapján elítéli

Weinberger Lajosné 3 évi börtönre és 3000 korona pénzbüntetésre, dr Adorján Emil 2 évi és 6 hónapi börtönre és 2500 korona pénzbüntetésre, Balog Lajost egy évi és 6 hónapi börtönre és 1500 korona pénzbüntetésre

Ítélet a nagyváradai vesztegetési pörben.

A törvényszék Balog Leó Lajost másfélévi, dr Adorján Emil két és félévi, Weinberger Lajosné három évi börtönre ítélte.

Tíz nap óta folyik Nagyváradon egy izgalmas büntügyi tárgyalás, melynek jobbra vagy balra való eldőlése az egész társadalmat izgalomban tartotta kezdettől fogva. Az ügyről nem irt egyetlen nagyváradilap sem; hiszen a vallomások egyes árnyalatai is annyira fontosak ebben az ügyben, hogy ugyszólván csak gyorsírási jegyzetekkel föl-vett jegyzőkönyv adhat a vallomásokról hű képet. Minden tudósítás csak egy-egy nap bizonyítási anyagának adta volna kiszakított képét, a tárgyalásnak ide-oda hullámozása szerint. Mindig megőrzött feltétlen tárgyilagosságnak érlelte meg tehát azt az elhatározásunkat, hogy az egész ügyről akkor fogunk beszámolni a közönségnek, amikor arról teljesen tisztá, a pártatlanságnak még a gyanujától is ment képet adhatunk. Erre pedig csak egy biztos alap van:

**a független bíróságnak
a király nevében hozott
ítélete.**

Az utolsó percig bizonytalan volt, mi lesz a törvényszék ítélete. Jeles képzettségű, lelkiismeretes bírák egy kiváló elnök vezé-
tése alatt szinte szokatlanul hosszú tanács-
kozás után hozták meg ítéletüket. Érezték,
mert érezniök kellett ebben az ügyben talán
még fokozott mértékben a bírói hivatal su-
lyos, de annál komolyabb helyzetét. Ezt a
súlyos felelősséget éreztük mi is, a közvéle-
mény organuma. Ne vágjon elébe a közvéle-
mény a bíróság határozatának: ez volt ál-
láspontunk s bármennyire halás téma lett
volna egy izgalmas bűnper minden részletét
napról-napra olvasóink elé tárni, nehogy a
tárgyilagosság hiányának látszata is fennforog-
jon, az ügylőz fűződő jelentékeny közérdekre
való tekintettel az ítéletig nem közöltünk a
bűnperről sem pro, sem kontra semmit. Ki-
jelentettük azonban, hogy a bíróság ítéletét,
bárminő lesz is az, a Tiszántúl — kötele-
ségéhez és szigorúan megőrzött tárgyilagossá-
gához hiven — feltétlenül közölni fogja. Igazsá-
gos képet akartunk a közönség elé tárni; az igazságnak pedig a bíróság dönté-
sében kell megnyilatkoznia.

Ez a perc elérkezett. A törvényszék döntött — s amit most megírunk, az pusztán beszámoló egy törvényszék ítéletéről.

*

Junius 13 án kezdte meg a nagyváradai királyi törvényszék gyorsított ügyekben ítélkező ötös tanácsa Balás Elemér dr elnöklésével tárgyalását annak a bűnügynek, amelyben Adorján Emil dr ügyvéd, a nagyváradai ügyvédi kamara alelnöke, thb. tag, Balog Leó Lajos gépgyári képviselő és Weinberger Lajosné voltak a vádlottak.

A vád az volt, hogy a hadseregszállítás vádjá miatt letartóztatott s most is le-

tartóztatásban levő Weinberger Lajos ma-
lomtulajdonos bűnügyében Adorján Emil dr és Weinberger Lajosné, Balog Leó Lajos és Prikkel Gyula százados közvetítésével tízezer koronát akart adni a könyvek vizsgálataival megbízott Walzel Lénárd főhadnagynak, könyvszakértőnek, hogy kötelességét megszegve kedvező véleményt adjon. A vád tehát hivatalos közeg megvesztegetése miatt kérte a vádlottak megbüntetését.

A bíróság tagjai voltak: Szöllőssy Gyula, Hermann Aladár, Gyenge Béla, Riedl Gusztáv dr, póttag: Stachó Károly, jegyző: Reke Zoltán dr.

A vádat Baróthy Pál főügyész helyettes képviselte.

Védők voltak: Adorján Emil dr részéről: Medvigy Gábor dr, Kelsmen Samu dr; Balog Leó Lajos részéről: Barna Miklós dr és Dési Géza dr; Weinberger Lajosné részéről: Kaufmann Gyula dr és Bedő Mór dr.

Hosszas, napokig tartó tárgyalás után a bíróság meghozta az ítéletet.

A kihirdetésnél szorongásig megtelt az esküdtársi terem s a folyosókon és a palata előtt is szorongott a közönség.

A legérdekesebb per volt ez, nemesak a vádlottak személye, hanem a per jogi anyaga miatt is. Ünnepeíyes esendben hirdette ki Balás Elemér dr este 9 óra után az ítéletet, a melyet az egész Nagyvárad feszült érdeklődéssel várt.

Rendőrök tartották fenn a rendet, míg a közönség eloszlott, a mi csak éjfél tájban történhetett meg.

Az ítélet.

A nagyváradai kir. törvényszék, mint a gyorsított eljárás szerinti bíróság a hadviselés érdekei elleni bűnügyben ítélkező bíróság Balog Leó Lajos, Weinberger Lajosné, Harstein Riza és dr Adorján Emil vádlottakat bűnösöknek mondotta ki és pedig Weinberger Lajosné mint a megvesztegetés tettesét, Balog Leó Lajost és dr Adorján Emil bűnsegédeként bűnösöknek mondja ki a fegyveres erő, a hadbiztonság által elrendelt felülvizsgálattal szakértői minőségben megbízott s e minőségben közhivatalnokai tényleges szolgálatot teljesítő Walzel Lénárd főhadnagyt abból a célból, hogy az öt kiküldő katonai hatósággal szemben kötelességei megszegésével oly véleményt adjon, hogy Weinberger Lajos szolgáltatásai szerződés szerintiék és a hadiszállítási helyesek voltak, ezáltal Weinberger Lajos szabadlábra helyeztessék. Prikkel százados utján 1915. évi december 14. és 16-ika közötti időben 10,000 korona adásával Walzel főhadnagyt megvesztegetni igyekeztek, melyet Walzel visszautasított és dr Adorján Emil és Balog Leó Lajos Weinberger Lajosnénak célzatát ismerve, a cselekmény elkövetését előmozdították és könnyítették azzal, hogy dr Adorján Emil a Weinbergerné által adott pénzt a saját rendelkezésére álló pénzből 10,000 koronára kiegészítette és Balog Lajos az átvett pénzt

és mindeniket 5 évi hivatalvesztésre és politikai jogaiknak ugyanannyi időre felfüggesztésére. Balog Lajos büntetéséből 3 hónapot az előzetes letartóztatásból beszámít.

Indokolás.

A törvényszék a következő tényállást állapította meg: Weinberger Lajossal szerződést kötött a katonai élelmezési raktár, az Emilia gőzmalom által szállítandó hadi-szükségletekre. A malom lisztet tartozott szállítani a hadseregnek. Gyanu merült fel, hogy szállítási visszaélések történtek s más cselekmények, melyek miatt Weinberger Lajos előzetes letartóztatásba helyeztetett 1915 október 7 én. A temesvári hadbiztos-ság Walzel Lénárd főhadnagyt bizta meg a felülvizsgálattal, hogy állapítsa meg az esetleges kárt és a kir. ügyészségnek jelentse be a kincstár képviselőjében. A vádlottak Walzelt arra igyekeztek rábírní, hogy katonai esküjét megszegje s véleményét oly módon csinálja, hogy alkalmas legyen annak bizonyítására, hogy a szállítás körül a kincstárnak kára nincs s e vélemény alapján Weinberger szabadlábra helyezése az ügyészségnél kieszközölhető legyen. Tényként állapítja meg a bíróság, hogy Weinbergerné részben a sajátjából 10,000 K t juttatott Walzerhez, amelyet az nyomban visszautasított, dr Adorján Emil kiegészítette ezt az összeget és Balog Lajos átadta Prikkelnek, ki azt felkínálta.

Bizonyítékok:

a Balog beismerése, aki azonban azt állítja, hogy a pénzt azért adta, hogy Walzel gyorsan adjon véleményt.

A Balog vallomását minden részletében valónak fogadta el a bizottság azért is, mert Weinbergerné és dr Adorján semmi okot fel nem hoztak, hogy miért terhelné őket s a bíróság sem talált erre okot. Magát ezzel menteni nem akarthatta, mert ha csak az lett volna a célja, ennek alapfeltétele volt, hogy ne tegyen beismerő vallomást.

Weinbergerné és Adorján ellen bizonyítanak még Singer Adél és Balog Lajosné, akik igazolták, hogy ezek a vádlottak nyomban Balog letartóztatása után a legelőn-
kebben érdeklődtek a Baloggal történtek után. Dr Adorján beismerte, hogy egyszer a feleségével a fogház előtt elmenve, felnézett s a fogház ablakában látta Balogot. Balog bevallotta ehhez hozzáfűzve azt, hogy ekkor dr Adorján újat ajkára téve oly jelet adott és oly üzenetet küldött, hogy Balog hallason az eseményekről. A hallgatás jelére semmi szükség sem lett volna, ha Adorján a bűncselekmény tekintetében Baloggal kapcsolatban nem állt volna.

A Walzel vallomásából tény az, hogy Prikkel azzal a kijelentéssel ajánlta fel a 10000 koronát, hogy a Weinberger-család ezzel akarja honorálni őt. Ez a kijelentés igazolja, hogy a 10000 korona a Weinberger családtól származik s így semmi ok sincs annak feltételezésére, hogy 10000 korona a Balogé lett volna.

Mert a barátság legnagyobb foka sem elég arra, hogy Balog az ő vagyoni erejét ezen teljesen kimerítő áldozatot hozzon Weinberger Lajosért. Másrészt éppen ez a barátság teljesen kizárja azt, hogy Balog

ártatlanul keverje bele a Weinbergerné nevét. S ha Balog a magáéból adta volna a pénzt, semmi oka sem volt arra, hogy ezt elhallgassa Valzer előtt. A Weinberger család megnevezése pedig csak Weinbergerné és Adorjánra érhető, mint akik a Weinberger Lajos ügyének gyorsítása és kiszabadítása körül tevékenyen eljárak, tehát a Weinberger család gyűjtőnév alatt csak őket lehet érteni.

Schreiber Lajos és dr. Schwartz Sándor vallomását ezekkel egybevetve tény, hogy Balog az Adorján tanácsára és az ő folytonos meghallgatásával kölcsönt szereznek Schreiber Lajostól s sulyt helyeznek arra, hogy azt Schreiber a magáéból adja s ne bank és váltó útján, s ha így nem képes azt megszerezni, akkor visszautasítják s ebben Adorján tanácsa vezet, hogy írásbeli bizonyíték ne maradjon. Dr. Adorján tagadása azért is rosszhiszemű, mert Schreiber is megecsfolta azt.

Az a feltűnő gyorsaság, hogy Schreiber 24 óra előtt hozta el a pénzt, szintén ezt bizonyítja s erre a gyorsaságra semmi szükség sem lett volna, ha igaz lenne, amit Weinbergerné állít, hogy erre a pénzre január 1-én ügyvédi költségre lett volna szüksége, holott Weinbergerné azt se tudta megjelölni, hogy kik voltak azok az ügyvédek, akiknek azt fizetni kellett volna.

Megerősítik a Balog vallomását Pap Zsuzsa és Balog Lajosné. Weinbergerné a Balog lakásán titkos találkozást létesített Prikkel, kivel 15 percig egy szobába bezárkózva tárgyalt s nem sokkal azután Balognak rendelkezésére is bocsátották a pénzt s erre a találkozásra hivatkozva hívta fel Prikkel Weinbergernét, hogy adja elő a további pénzt is. Tény az is, hogy Walzer előzetes megpuhítása érdekében Adorjánnal történt előzetes megbeszélés alapján 5000 koronát bocsátott Weinbergerné a Prikkel rendelkezésére reprezentációs költségekre. Ezt Prikkel is beismerte, hogy Balogtól meg kapta, de azt adta elő, hogy írás nélkül kölcsön lövására.

Dr. Adorján bűnösségét igazolja az is, hogy többszöri zombolyai útjain a Walzer személyéhez közelebb akart férkőzni, holott ha egyenes célja lett volna, maga kereste volna fel itt Váradon s ügyvédi kamarai al-elnöki méltóságára hivatkozva célját egyenes úton is elérhette volna.

A vádlottak cselekményeinek célzata csak az lehetett, hogy Walzert kötelességei megszegésére rábírák. A törvényszék megállapíthatónak tartja azt, abból, hogy a vélemény gyorsítása ebben az időben, amikor az ajánlat megtörtént, a dolgok rendje miatt szóba se jöhetett, mert hiányzottak a szükséges iratok s éppen dr. Adorján a legkiterjedtebb munkát végezte, hogy az iratok lekerüljenek Walzerhez ami csak januárban sikerült és semmi értelme sem volt december 14-én a vélemény sürgetésének. De az összeg nagysága is igazolja, hogy nem csak gyorsítás volt a cél. Ennek a Walzer viszonyait tekintve is nagy összegnek csak az lehetett a célja, hogy véleményt ne az igazságnak megtevelőn tegye meg. Prikkel a pénz átnyújtásakor azt is kérte Walzertől, hogy javasolja az ügyészségnek Weinberger szabadságra helyezését. Ekkor bizonyára azon jól ismert intenció szerint járt el, amelyért a pénzt neki átadták. Walzernek semmi perjogi hatásköre nem volt ugyan erre, mert kötelességszegésre buzdították esetleg téves, elburkolt szavakkal. Már pedig Walzer kötelességszegése az 1915. 19. t. c. 7. § ába ütközik, mert a háború folyamán bármikor teljesített felülvizsgálatot a felügyelő katonai hatóság, ez mindig ezen §. alá esik.

Sulyosító körülmények.

Weinbergernénél enyhítő körülmény, hogy hitvestársa érdekében járt el, sulyosító körülmény, hogy másoknak érületét felhasználva, másokat tolt előre s ő maga

fu fanggal és ravaszssággal intézte a dolog elkövetését.

Dr. Adorján Emilnél enyhítő körülmény, hogy ségora és a saját érdekében járt el.

Sulyosító körülmény, hogy felhasználva Balog érületét, őt toltta elő s ő hátul maradt fuffanggal s ravaszssággal. Balognál enyhítő körülmény töredelmes beismerése s hogy ideálisan tiszta baráti érület volt cselekményének rugója. Dr. Adorjánál sulyosító körülmény, hogy mint az ügyvédi kamara ügyvezető alelnöke, magas közjogi méltóságot töltött be.

Az ítélet kihirdetésekor Balog halálsápadt lett, megtántorodott s csak nehezen tudta fenntartani magát. Dr. Adorján és Weinbergerné megtörve, de nyugodtan fogadták az ítéletet. A hallgatóság nagy részének szemében könny csillogott. Ekkor már éjfél után volt az idő.

Baróthy Pál kir. főügyész helyettes megnyugodott az ítéletben, a vádlottak és védők semmiségi panaszt jelentettek be, mert nem bűnösök. A főügyész helyettes indítványára a bíróság Balog Leó Lajost szabadságra helyezte.

Állami tisztviselők drágasági segélye. Budapesti tudósítónk jelenti: A képviselőház pénzügyi bizottsága ma vette tárgyalás alá az állami tisztviselők háborus drágasági segély iránt beadott kérelmét. Teleszky János pénzügyminiszter kijelenti, hogy a bizottság egyhangú véleménye és kívánsága szerint az állami tisztviselők háborus drágasági segélyét helyesnek, a viszonyok által indokoltnak tartja s a segély megszavazása céljából a képviselőház elő törvényjavaslatot terjeszt sürgősen. A bizottság helyesléssel fogadta a miniszter válaszát.

Bárczy Istvánt üdvözi a városi tanács.

A magyar városok fejlődésének és közös érdekeik felismerésének munkájában vezetőszeretett vitt egy évtized óta Bárczy István dr., a székesfőváros polgármestere. Polgármestersége tiz éves évfordulóján a városi tanács meleg, emelkedett hangú táviratban üdvözölte.

A távirat szövege a következő:

Nagyságos Polgármester ur!

Nagyvárad város tanácsa az elnöklő polgármester indítványára őszinte örömmel ragadja meg az alkalmat, hogy Polgármester urat polgármestersége 10 éves jubileumán üdvözölje.

Érezzük, hogy ez a közszolgálati évforduló messze felülemelkedik a sablonos jubileumi ünnepélyeken, és nemcsak a székesfővárosnak, hanem minden magyar városnak méltán emlékeztetés és kedves eseménye. — Bárczy István neve áll szimbolumképpen a magyar városok összetartása felett; ez a név odaadást, energiát, önzetlenséget, a közérdek forró szeretetét jelenti.

A székesfőváros jubiláló polgármestere 10 évi működése alatt a szolidaritás megalkotásával arra törekedett, hogy a vidéki metropolisokat a főváros nivójához emelje, gazdasági, közjogi és autonomikus erejüket megkésztetesse és impozánsná tegye ahhoz a feladathoz, amelyet minden magyar városnak a saját polgárai boldogulása s ezzel együtt a nemzet fejlődése érdekében betöltenie és a városi élet erkölcsi és anyagi megerősödésén alapuló hatalmas ipari, kereskedelmi és társadalmi együttműködés produktivitása érdekében elvégeznie kell.

Nagyvárad tanácsa hálással gondol erre a munkára és amikor Polgármester urat szívélyesen üdvözli, kéri is, hogy a továbbiakban is folytassa a magyar városok javára fáradhatatlan és áldásos tevékenységét.

Nagyvárad város tanácsának 1916. évi június 23-ik napján tartott rendkívüli üléséből.

Rimler Károly,
polgármester.

Görögország az antant hatalmában.

Budapest, június 23. (Saját tudósítónktól.) A görög kormány az antant nyomása alatt lemondott. Az új miniszterelnök, Zaimisz a Stefani-ügynökség értesülése szerint elfogadta az antant követeléseit s ezt közölte az antant követelivel. Az antant hadihajók eltávoztak a görög kikötők elől.

Békéről tanácskoznak a franciák?

Budapest, június 23. (Saját tudósítónktól.) Párisból jelentik: A francia kamara titkos ülése még ma is tart. A párisiak között rettenetes az izgalom, azt híresztelik, hogy a kamarában a békéről tanácskoznak.

Oroszok szinlelt megadása.

Budapest, június 23. (Saját tudósítónktól.) A sajtószállásról táviratozzák: Wysniowczyktól nyugatra ki ujultak az orosz tömegtámadások Strypa-frontunk ellen. A lökéseket visszavertük. Az oroszok megismételték régi cselüket, fölemelt kézzel közeledtek, majd kézi gránátokat dobtak. Valamennyiüket lemészároltuk.

Mexikó és az Unió békülnek?

Budapest, június 23. (Saját tudósítónktól.) A Reuter ügynökség jelenti Washingtonból: A jelek arra vallanak, hogy Mexikó és az Egyesült Államok között a békés megegyezés sikerül.

Ahol a jég mindent elpusztított.

Halálos végű vihar.

— Kiküldött munkatársunk jelentése. —

Magyaroséke, Tenke, Központ és Margita járások népe, ahol a hétfői jégvihar elvonult, ember emlékezetig fogja emlegetni a pusztító vihart, mely egyenlővé tette határait a földdel és megrázta házaik falát, összezúzta védelmet nyújtó háztetőket, véresre verte asszonyaikat.

Hétfő este 9 órakor a csékei, tenkei, központi, margitai járások népét szokatlanul forró, szinte perzselő levegő csapta meg. A nagy forróság pár percig tartott, aztán az eget száguldó ólmos fellagek borították be. A föld szüntelenül remegett.

Tíz órakor már a falvak népének zöme házaiba menekült. Rettenetes idő vette ezután kezdetét. A házak falai recsegték, ropogtak, a fák földig hajolva megtépázva küzdöttek a széllel. Egyszerre irtózatossá recsegett, ropogás töltötte be a levegőt.

Oriási zápor tört ki s a zuhogó eső közt jég is jelent meg. Tíz percig tartott csak a jégverés, de ennek a tízpercnek lefolyását leírni nem lehet. Az ablakok esőrópólva hullottak a lakásokba a keletkezett légnyomat eloltott minden világot.

Tíz perc múlva a pusztulás legrettenesebb képe tárult elé. Sehol egy szál fű, egy ép gyümölcsfa, egy ép ház egy ép istálló, egy talpalattnyi ép vetés. Mindenütt csak rom, törmelék, pusztulás.

A cseréppel fedett házakon nem lehet találni egy ép cserépet.

A földet hatalmas jégdarabok fedték. Három különböző jégdarabot mértek meg p. o. Nánhegyesen, a jég súlya 12-18 dekáig ment. Csodálatos formája és színe volt a jégnek. Olyan volt a jég, mint egy hatalmas szem. Középen sötétkék színű volt, mintha magja lett volna, míg a többi részek fehérek voltak. Ez a fehér burkú rétegszerűleg vonta be a sötét magot. Ahova a hatalmas jég leesett, ott tört, zúzott mindent.

A fák kérgének nyoma sincs. Leverte a

jég. A községek határában szétszórt szénakazlak hevernek.

A buzavetések olyanok, mintha lekaszált volna valami avatatlan kaszás. Még takarmánynak se jó az összezúzott buza.

Nyárló, Nánhegyes, Dobrosd, Tenke, Vedresábrány, Venter stb., stb., még vagy 39 község határa a pusztulás helye. Hogy mennyi lehet a kár p. o. a margitai járásban, elég megemlíteni, hogy Baranyi Gábor mieskei birtokosnak csak a beltelkén 5000 koronán felül van.

A rettenetes vihar emberéletben is tett kárt.

Bihardobrosdon özv. Buchvald Sándorné öt gyermekével volt odahaza. Az ura meghalt a haretéren.

Hétfőn este a nagy szélvihar a ház mellett lévő fát tövestől csavarta ki. A fa a házra zuhant s mint egy gyöngye gyufásdobozt ketté roppantotta.

A romhalmaz az asszonyt és egy kis gyermeket agyonütte, 3 at súlyosan megsebesített.

Rönggöze azoknak az asszonyoknak száma, akiknek fejét verte be a jég. Ezek még másnap is véres ruhákban jártak-keltek.

A nagy jégverés után szinte megdöbbentő hideg következett. Különösen Bendorosó határában volt nagy hideg. Ott másnap halva találtak egy 15 éves gyermeket.

A megtartott vizsgálat során kiderült, hogy a gyermek megfagyott. A gyermek kilétét nem tudták megállapítani.

Érdekes, hogy személyazonosságának megállapítása végett a halottat le akarták fényképezni, azonban az egész környéken nem lehetett fényképezést találni.

Az elpusztult termés és más károk felbecsülése heteket is igénybe vehet, ezért végleges eredményt még nem lehet tudni.

A megvádolt igazgató és tanító.

Az iparoktatási bizottság ülése.

Nagyvárad város iparoktatási szakbizottsága tegnap délután ülést tartott a városbázán, Lukács Ödön főjegyző elnöke alatt.

Az ülés elején Lukács Ödön elnök kegyeletos szavakban emlékezett meg Hlatky Endre főispán elhunytáról s eseteit, hogy a kiváló férfi halála mélyen sújtja a város iparoktatását, amelynek Hlatky Endre lelkes híve volt. Bejelentette, hogy az elnökség részvétiratot intézett a gyászoló családhoz s a temetésen a bizottság tagjai testületileg vettek részt. A bizottság az elhunyt főispán halála felett érzett részvételt jegyzőkönyvébe iktatta.

Ezután megemlékeztek a női kereskedelmi tanfolyam 25 éves fennállásáról; méltatta azokat az érdemeit, amelyek méltán megilletik úgy magát az intézményt, mint az igazgatót és a tanári kart. A tanfolyam teljesen beváltotta a hozzá fűzött reményeket, betöltötte hivatását és sok leánynak biztosított megélhetést. A bizottság úgy az

igazgatónőnek, mint a tanári karnak elismerését nyilvánította.

Dr. Mártonffy Marell a városból elköltözvén, úgy bizottsági tagságáról, mint az elnökségről lemondott. Helyette egyhangulag Szontágh Gusztávot, az állami fa- és fémipari szakiskola kiváló igazgatóját választották meg a bizottság elnökévé.

*

Hónapokkal ezelőtt a „Közérdek”-ben a Pannónia cím alatt egy cikk jelent meg, amely megvádolja Szücs Izsó ipariskolai igazgatót azzal, hogy nem teljesíti kötelességét, s Matkó Benjámint ipariskolai tanítót, hogy 1000 koronát vesz fel évenként óradásokért, s ezért az összegért nem teljesít óradást és így ingyen veszi fel az 1000 koronát már évek óta.

A polgármester felhívta az igazgatót, hogy a vádakra nyilatkozzék.

Mivel az iparoktatási bizottság ellenőrzi az ipariskoláknak, a kérdés a bizottság elé került.

Többen szólottak a kérdéshez s mindannyian elismeréssel emelték ki Szücs Izsó igazgató kiváló érdemeit, buzgó munkásságát, amelynek lehet köszönni, hogy ipariskoláink oly magas színvonalon állanak. Az ellene felhozott vádak alapvetően alaptalan rágalomnak jelentették ki, Semmiféle vizsgálatot nem tartanak szükségesnek; ellenkezőleg elismeréssel vannak az igazgató buzgó működésével szemben.

A bizottság egyhangulag ilyen értelmű határozatot hozott s elismerését fejezte ki az igazgatónak s ezt jegyzőkönyvileg is kiadja.

Szücs Izsó köszönettel fogadta a bizottság elismerését; egész életét az iparoktatásnak szentelte s jól esett most az elismerés ilyen megnyilatkozása.

Az elnökség bejelentette, hogy Matkó Benjámint tanító részére, mivel az óraszámokat redukálták, az óradíj címen adott 1000 koronát a jövőben, az adminisztrációnál teljesített óriási külön munkák díjazása címen, vették fel. Ezzel honorálják azt az óriási, buzgó munkát, amelyet Matkó Benjámint kifejt már évek hosszú sora óta.

Elnök szintén meleg szavakkal méltatta Matkó Benjámint érdemeit. Nem is volna méltó a városhoz, hogy ingyen fogadja el a tanító fáradhatlan munkáját.

Kovács János köszönettel fogadja a tanítótársra írt kifejezett elismerést, de valamiképpen állandósítani kellene az 1000 koronát díjazást, hogy Matkónak a nyugdíjába is beszámítható legyen az.

Ezután az elnök határozatként ki mondta, hogy a bizottság a váddal szemben elismerését fejezi ki Matkó Benjámint iránt, az 1000 koronát biktatja, de ez idő szerint az állandósítást nem tartja keresztülvihetőnek, de fenntartja ezt a jövőre.

Ezután a női kereskedelmi tanfolyam június 26-iki vizsgájára a bizottság részéről Czeglédy Jermiást, Flegmann Ármint, Imrik S. Zoltánt, Stark Gyulát és Kelen Bélát küldték ki.

A még hátralevő ügyek tárgyalását a június 27-ére összehívandó folytatólagos ülésen tárgyalják.

Tisza a kishirtokos osztály megerősítéséről.

A főrendiház ülése.

Budapest, június 23.

A főrendiház mai ülésén báró Jósika elnök elparentálta Szögyény-Marich gróft s az indennitás és a horvátokkal való pénzügyi kiegyezés dolgában megnyitotta a vitát.

Zselenszky Róbert gróf élesen kikelt a földbirtokpolitikai reformok ellen. Szerinte a birtokreform vezéreszméjét demagógok dobták a közéletbe olesó babérszerzés céljából.

Tisza István gróf: Amennyire tulás, hogy Magyarország jövője a földbirtokpolitika radikális reformjától függ, **éppoly tulás az is, hogy a jelenlegi állapot nem szorul reformra. Hangsúlyozza, nemzeti érdek az, hogy a kishirtokos osztályt erősítsük és növeljük.**

El kell ismerni, hogy birtokpolitikánk gyökeretes felforgatása nem biztosítaná a nemzet jobb jövőjét. Azt is el kell azonban ismerni, hogy a jelenlegi viszonyok **nem teljesen kifogástalanok.** A magyar nagybirtok nem hozza meg a terjedelméhez mérten várható jövedelmet. Ennek oka a megfelelő tőke hiánya. Birtokpolitikánknak tehát a nemzeti szempontokra is tekintettel kell lenni.

Kitér ezután a napszám és cselédoltvány elnéptelenedésére s megállapítja, hogy 10000 hold földön több család élhetne meg ha a kishirtok kezében volna a föld.

A magyar nemzet legértékesebb kincsesládája a kishirtok

Ugy katonai, mint nemzeti szempontból.

Az indemnitást és a pénzügyi egyezményt elfogadta a felsőház.

A debreceni Kath. Népszövetségi Otthon hangversenye.

A debreceni Kath. Népszövetségi Otthon vasárnap rendezte évadzáró hangversenyét a debreceni katolikus főgimnázium dísztermében.

A kiváló szereplők magas színvonalu művészi számokat adtak. Németújfalui Simonffy Irénke zongoraművésznő virtuózt felülmúló technikával Bach G-moll praeludiumát és Brahms Ámor keringőjét, egyéni érzéseit művésziesen beleszöve elragadóan interpretálta. Márkus Olga nagy terjedelmű, magas csengésű sopránjával egy német és Apáczay István egy magyar háborús műdalát énekelte a közönség osztatlan tetszése mellett. A kíséretet dr. Tatay Zoltán művészi zongorajátékával látta el. Kassay Károly színművész kitűnő kidolgozásban több háborús költeményt szavalt el.

Liptai Sándor tanár alkalmi felolvasásában ügyesen fejtegette a világháború genesist, az emberiség örök harcát, foglalkozott az ezek leküzdésére irányuló törekvésekkel is. Az igen szép nyelvezetű, gördülékeny, meleg hazafias érzéstől áthatott felolvasást lelkes tapsal adózott a közönség. A népszövetségi dalárda két dal eléneklésével gyönyörködtette a közönséget. A dirigálást Csernus Mihály végezte páratlan művészi érzékével.

A finom izléssel egybeállított hangversenyért nagy elismeréssel adózott a közönség a rendezőségnek, melynek élén a fáradhatatlan tevékenységű Csernus Mihály segédlelkész áll. Ez volt az idei évad utolsó hangversenye a debreceni Népszövetségnek, amely az előbbi 5 hangversenyyel elég tekintélyes összeget hozott össze a Debrecenben felállítandó katolikus hadiárvház javára.

Ugy Debrecen, mint Nagyvárad büszke lehet a maga Népszövetségére. Debrecenben 6, Nagyváradon 8 háborús-ünnepélyt rendezett fényes sikerrel ez az agilis szervezet; olyan eredmény, melynél szebbet egy népszövetségi szervezet sem mutat fel.

Földbérletk szerződésének meghosszabbítása.

Több oldalról érkezett már hír arról, hogy a hasznbérletk a hasznbérleti szerződést meghosszabbítani nem akarják, sem új hasznbérletk kapni nem lehet. E sajátságos jelenség okát abban az óriás értéknövekedésben kell keresni, amely a gazdálkodás viteléhez szükséges instrukciónál s különösen az állatállomány áránál előállott s amely lehetővé teszi, hogy a hasznbérletk a bérlettől befektetett tőkájének többszörösével vonulhasson vissza.

Ugyanez az áremelkedés az oka annak is, hogy a lejáró bérletk átvételére új bérletk nem vállalkoztak. Mivel most a földbirtokok gazdasági megművelése nemcsak a birtokosnak érdeke, de fontos államérdeke is, a kormány a hivatalos lapban közzétett rendeletével a lejáró hasznbérleti szerződéseknek egy évre való meghosszabbítását rendeli el. E rendelet szerint mindazok a hasznbérleti szerződések, amelyek 1917. évi április 1-e előtt járnak le, a mennyiben a felek másként nem állapodtak meg, a lejá-

rattól számított egy év tartamára meghosszabbítás alá azok a hasznbérleti szerződések, amelyek két évnél nem hosszabb időre kötöttek, kivéve, ha a szerződés egy már lejárt, két évnél hosszabb időre kötött szerződésnek meghosszabbítása gyanánt jött létre.

Ha a hasznbérlet ideje már lejárt, de a bérlet a hasznbérletnek továbbra is birtokában maradt, a szerződés meghosszabbítása az eredeti szerződésben megállapított, folyamatban levő gazdasági év végétől számítandó. Bármelyik fél kérheti a szerződés meghosszabbításának mellőzését, ha a birtok gazdasági hasznosítása a hasznbérleti viszony fentartása nélkül is biztosítva van, vagy ha a főforgó körülményeknél fogva a már előzetesen tett intézkedés következtében a hasznbérleti viszony fentartása a kérelmező félre nézve lehetetlen lenne vagy őt a vagyoni romlásnak tenné ki.

A kérelmet az ez évben lejáró szerződésekre nézve legkésőbb 1916. évi július 31-ig bejáróan, a később lejáró szerződésekre nézve pedig legkésőbb a lejárat előtt három hónappal az illetékes királyi örvényszék elnökénél kell előterjeszteni s a felett egy szakértő bizottság határoz. A szakértő bizottság az elnökön kívül két tagból áll. Egyik tagját a hasznbérbeadó, másik tagját a hasznbérletk választja, az elnököt pedig az illető vármegyei gazdasági egyesület, vagy ilyen hiányában az Országjelölése alapján a törvénytörvény elnöke nevezi ki. A bizottság határozata ellen jogorvoslatnak helye nincs. Az a körülmény, hogy a hasznbérletk pénzben, terményben vagy egyéb szolgáltatásban volt kikötve, a szerződés meghosszabbítása szempontjából különbséget nem tesz.

Zsebtolvaj a piacon.

5 perc alatt 460 korona.

Nagy jajveszékelt a verte fel csütörtökön a rendőrségi bünyügyi osztályt. Egy idősebb nő szalagált a folyosókon összevissza óriási óbogatással.

— Jaj lelkem, tekintetes ur! kiabált a panaszt felvevő tisztviselő előtt, segítse nek rajtam! Elraboltak 300 koronámat a piacon!

Csak nagynehazon sikerült az éltés nő izgatott beszédéből kihámozni a tévállást. Hersch Mózesné piaci árus volt a panaszos, aki eladta, hogy mindig otthon hagyta a „nagy pénzt”, csak mest hozta el magával a piacra. Betette 10–20 koronásokból álló 300 koronáját a kötőye alatt levő nagy zsebébe. Mikor jobbra balra hajolgotott, árulgotott, valaki szépen kiesente zsebből vagyonkáját.

A szegény kofa még a panasz felvétele alkalmával is folyton csak a kezait tördelte, majd mint a vízbehaló szaladt vissza a piacra, hátha meglelné valahol a 300 koronáját.

Alig távozott el Hersch Mózesné a rendőrségről, egy másik nő jelent meg kossárral a karján. Szinte meglátszott rajta, hogy őt is a piacon lopták meg. Kovács Józsefné volt az illető, akinek a Szent László-téren van huselárusító sátra. Már hazafelé készülődött mikor meghallotta, hogy mi történt Herschnével. Ő is odament, ahol a néposzület tárgyalta az esetet.

Ezalatt kosarát fennhagyta a sátrában, a kosarában viszont benne volt 160 koronát tartalmazó tárcája. Mikor visszament a kofa, hogy a szerencsétlenség megtörténte miatt nem vádolja Bodnár Bélát.

Dely Géza állapota súlyos, mert a golyó a tüdőt is megsértette s a golyót eddig nem lehetett eltávolítani. Remélhető azonban, hogy az utmester felépül súlyos sebéből.

A város kertgazdasága.

Aki figyelemmel kíséri a nagyváradai élelmiszerpiac viszonyait, kétségtelenül megállapíthatja, hogy ez évi március havában felállított városi kertgazdaság hatása sokban közrejátszik különösen az árak szabályozására.

Mint elsőrendű faktornak, a megállapított hatósági áraknak kellene a piaci árak szabályozására hatni, de, a tapasztalat szerint, a hatósági árakat az eladók nem respektálják, a rendőrség pedig, csekély létszámánál fogva, nem tud annak érvényt szerezni.

A városi kertészet azonban, a piacra hozott zöldségfélékkel már is leszoritotta az árakat.

Hogy ma még nem minden tekintetben tud a városi kertészet minden zöldségterméket legelőször és legkiválóbb minőségben a közönség rendelkezésére bocsátani, ez nem a kertgazdaság vezetésére valószínű kiváló szakember: Jelinek Ferenc műkertész hátrányára tudható be, hanem a viszonyok kérelhetetlen következménye.

Az ilyen konyhakertészetek létesítését nem március hónapban szokás meggondolni, hanem már az előző év november havában készítik elő, hogy a kora tavasz már fél-munkában találja a kertgazdaságot. Ami korai zöldségfélét pl. májusban hoznak Aradról a nagyváradai piacra, azok palántáit már erős fejlődésben találják a melegágyakban és üvegházakban a tavasz első hóolvasztó napsugarai.

Nálunk pedig a kora tavasszal még ott tátongtak a Vörös Kereszt múlt évi ünnepélye alkalmából ásott lövészárkok. Még csak ezután gondoltak arra, hogy a parlagon hagyott bolgár-földéken és a lövészárkok helyén kertgazdaságot rendezzen be a város.

Éppen így van a kertgazdaságok éltetése elemével s locsolásra szükséges vízzel. Az egész óriási, 60 holdnyi területen csupán csak a bolgárok régi villamos vízszivattyuja áll rendelkezésre. Jelinek Ferenc ugyan kérte a várost, hogy gondoskodják még vízemelő berendezésről. De viszont a város, nem tudván a jövőt, a mai bizonytalan viszonyok mellett nem lehetett be költséges berendezésekre.

Ha mindezeket elfogulatlanul figyelembe vesszük s ha megtekintjük a város kertgazdaságát, csak a legnagyobb elismeréssel emlékezhethetünk meg Jelinek Ferenc buzgó és szakszerű működéséről, különösen ha tudjuk azt a fáradhatatlan buzgalmat, amelyet már a kora hajnali óráktól a telep érdekében kifejt.

Csak nemrég járt Nagyváradon a kormány egyik magasrangú kiküldöttje, aki a közéleti dolgok vizsgálatára küldött ki s mikor a város kertgazdaságát megtekintette, a legnagyobb elismerés hangján nyilatkozott a telep szakszerű és célirányos vezetéséről és a pompás eredményről úgy a polgármester, mint Jelinek Ferenc működése előtt.

Naponként nagymennyiségű zöldség-féléket hoz a városi kertgazdaság a piacra, amelyek nemesek szépek és jók, de olcsók is. Tegnap már új burgonya és karfiol is szaporította a telep eladásra szánt terményeit s a közeli napokban már egész tömege kerül a közönség elé a kertgazdaság legkülönfélébb terményeiből.

Sokaknak azért van panaszuk, mert mikor 9 óra felé felsétálnak a piacra már nem kapnak semmit a kertgazdaság áru bódójában, de hát aki szép és olcsó terményekhez akar jutni, keljen fel jókor.

Revolveres kártyaparti Szalontán.

Bodnár Béla vendéglős mellbe lötte Dely Géza utmestert.

Bodnár Béla vas uti vendéglőjében tragikus kimenetelű kártyaparti játszódott le tegnap este. A vendéglőkerhelyiségében leültek egy barátságos kártyapartihoz Dely Géza utmestert, Bodnár Béla vendéglős, Nánási Károly bádógos és Becskó József államvasuti árukiadási pénztárnok. A pénztárnok nem játszott, hanem mint kibic vett részt a szórakozásban.

A társaság a kártya mellett jóhangulatban borozott s amilyen gyorsan ürültek a boros üvegek, annál magasabba hágott a társaságban a jó kedv.

A kártyázás közben többször merültek fel a játékosok közt „elvi“ differenciák és míg a társaság józan volt, nem is került összetűzésre a vita. Azonban éjjel 12 óra felé erősen összeszólkóztak a játékosok.

A vita hevében Bodnár vendéglős szidalmazta Becskó pénztárost, aki erre megütötte Bodnárt. Dulakodás támadt s hirtelen Bodnár Browning revolverét előrántotta és Becskó Józsefre lött.

A lövés szerencsére nem talált, s erre Dely Géza felugrott, hogy Bodnár kezéből kicsavarja a revolvert.

Bodnár ekkor kétszer egymásután ismét elsütötte a revolvert s az egyik golyó Dely Géza jobb mellébe furódott.

Becskó Józsefnek ekkor sikerült Bodnárt a földre teperni. Dulakodás közben a revolvert még kétszer elsütötte Bodnár, s az egyik golyó saját jobb combját sebezte meg. A másik lövés nem talált. Ekkor Becskó József a revolvert kicsavarta Bodnár kezéből.

A súlyosan sebesült utmestert Becskó és Nánási lakására kísérték és elhívták dr Szathmáry Lajos orvost, aki bekötözte az erősen vérző sebet.

A esendőrség ma reggel megindította a nyomozást s Dely Gézát, valamint Bodnárt és a társaság többi tagjait kihallgatták.

Egyezően azt vallják, hogy mindnyájan sokat ittak, Bodnár teljesen részeg volt.

Dely Géza 10-15 év óta jóbarátságban van Bodnárral s kihallgatásakor kijelentette, sárért, a tárcának már csak hült helyét találta.

Az ügyes piaci tolvaj, úgy látszik, kihasználta a csődületet, amelyet a 300 korona ellopásával támasztott, ezalatt „babérait“ még 160 koronával gazdagította.

A rendőrség erélyesen folytatja a nyomozást, mert láthatólag veszedelmes zseb- és piaci tolvajjal áll szemben, aki valóságos művész mestersége gyakorlásában.

..HIREK..

*** A város rendkívüli közgyűlése.** A város hétfőn rendkívüli közgyűlést tart, amelyen az 1.140.000 koronás készpénzkölcsön, 200.000 korona hadikölcsön s 150.000 korona lombard kölcsön felvételéről határoznak. A polgármester meghívása a következő:

Van szerencsénk minden bizottsági tag urat a f. évi június hó 26 ikán, hétfőn d. u. 3 órakor a városház termében tartandó rendkívüli közgyűlésre tisztelettel meghívni. E közgyűlés tárgyai lesznek: 1. Tanácsi javaslat 1.140.000 korona hosszú lejáratú készpénzkölcsön és 2. Ugyanaz 200.000 korona névértékű hadikölcsön kötvényre 150.000 korona lombard kölcsön felvételének engedélyezése tárgyában.

*** Hadimenetrend máttól kezdve.** Az éjjel futottak be az utolsó gyorsvonatok. Mint értesülünk: máttól kezdve életbelép a hadimenetrend a máv. vonalain. A menetrendet holnap teszi közé a máv. igazgatósága.

*** Birósági kinevezések.** Az igazságügyminiszter Nagy Zoltán debreceni kir. törvényszéki joggyakornokot a nagyváradai, dr Bán Miksa nagyváradai törvényszéki joggyakornokot a nagyszabasi kir. törvényszékhez jegyzőkké, — Orbán József tenkei járásbirósági irnokot a tenkei, Kiss László nagyváradai kir. táblai irnokot a tamási járásbirósághoz telekkönyvvezetőkké nevezte ki.

*** Biharvármegye közgyűlése.** (Második nap.) A vármegye tegnap fejezte be Miskolczy Ferenc dr főispán elnöklésével a szerdán megkezdett nyári közgyűlést. A községek számadásait hagyták jóvá s különböző kérelmeket intéztek el kedvezően. Jelen voltak az ülésen Fráter Barnabás alispán, aki betegségéből felépült, az előadók és a tisztviselők.

*** Katonai kinevezések.** Geller István 101. gy. e.-beli hadnagy főhadnaggyá lépett elő. rdogh Zoltán 46. gy. e.-beli tant. hadnagy a 37. gy. e.-ben, Böszörményi (Blum) Emil tart. hadnagy a 101. gy. e. ben a tényleges állományba átvéteiték.

*** Milyen a megyei lakosság táplálkozása?** A megyei közéleti hívatalt vezetője, Elek Mór a következőket mondotta a megye éllemezéséről:

— A vidéken a megélhetési viszonyok kedvezők, az árak lépést tartanak az élősértés áraival. Az árak 10 százalékkal olcsóbbak a vidéken, mint nálunk; oka ennek az, hogy a vidéken nines nagy rezsiköltség s bérleti kiadás. Az új termés jó lesz s mi az elosztásra vállalkozunk. Az a korlátozás a Haditermény R. T. gal csak elvi jelentőségű. A lisztelosztás helyesen megy s mindenkinek módja van javítani a kenyeren. A föld népe eddig is barna kenyeret evett, ezután is azt eszik.

*** Mandátum Gyóni Gézának.** Budapestről jelenti tudósítónk: Békéscsaba választópolgársága elhatározta, hogy a háboru végével a békéscsabai mandátumot Gyóni Gézának, az orosz hadifogságban levő hazafias költőnek ajánlja fel.

*** A Közéletmezési Hivataltól cukrot kérnek azok a türelmes nagyváradai polgárok, akik már második hete ostromolják egy kis cukorért az Apolló palotáját.** A közönség a lapok után hetek óta könyörögve kéri, legyen szives a cukor kiszolgáltatását egy kissé gyorsabb tempóban elvégezni a városnak.

*** Id. Weitersűtz Jánosné halála.** Id. Weitersűtz János főszolgabíró sulyos csapás érte. Felesége rövid ideig tartó betegkedés után meghalt. Gyászjelentése a következő:

Id. Weitersűtz János, ugy a maga mint János és Sándor fiai, valamint auliri rokonok nevében is fájdalomtól megtört szívvel tudatják, a legjobb hitves, édesanya, testvér és rokonnak id. Weitersűtz Jánosné szül. Simenszky Rózának f. hó 22 én reggel fél 6 órakor, élete 46 ik, boldog házasságának 29-ik évében rövid szenvedés és a halotti szentségek ajtatos felvétele után történt csendes elhunytát. A megboldogult drága halott földi maradványait 23-án d. u. 5 órakor fogjuk Füzes u. 10. szám alatt levő lakásnál a róm. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni s a váradolészi sirkertben levő családi sírboltban nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szentmise áldozatot 27-én reggel 7 órakor fogjuk a vszaz olaszlepbánia templomban az Egek Urának bemutatni. Özv. dr Simenszky Románé szül. Halasy Vilma édesanyja. Simenszky Gyula testvére. Simenszky Gyuláné szül. Hödl Románia gyermekeivel, özv. Göndöcs Lászlóné szül. Weitersűtz Teréz gyermekei és unokáival, segorndi.

*** Kinevezés a pénzügyigazgatóságnál.** A pénzügyigazgatóság Haberland Gusztáv díjnokot a nagyváradai pénzügyigazgatósághoz ideiglenes állami végrehajtóvá nevezte ki.

*** Gyógyszereszeknek szabad.** A földmivélsügyi miniszter értesítette Nagyvárad város és Biharvármegye törvényhatóságát, hogy gyógyszeres és gyógyszerkülönlegességek készítésére engedély nélkül szabad felhasználni, bedolgoznia vagy vegyíteni a következőket:

Emberi élvezetre alkalmas szalonnát, mindenfajta vaját és művaját, margarint, növényi zsírokat, zsíradékat, olajat.

Az engedély nem esik korlátozás alá.

*** Birák szabadságon.** A jövő hónapban a gyorsított ügyekben itélő első bünügyi ötös tanács összeállításában változás áll be. Az elnök Balás Elemér dr marad ugyan, de három-négy bírő szabadságra megy. Szöllőssy Gyula tanácselnök, Gyenge Béla, Hermann Aladár bírők kiválnak a tanácstól s szabadságra mennek. Helyükre a póttagok közül hívnek be bírőkat.

*** Beteg és lábadozó tiszték jelentkezése.** Mindazon tiszték (havidijasok) és tiszt (havidijas) jelöltek, akik a haretérről visszatérve, betegségük miatt vagy mint lábadozók magán ápolásban vagy magán kórházban a város vagy megye területén szabadságon vannak, vagy valamelyik póttestnél vagy az állomáson könnyebb szolgálatot teljesítenek, kötelesek június hó 30 án d. e. 11 órakor nálam (Ór utca 5. szám alatt) személyesen jelentkezni. Amennyiben valakit betegsége a személyes megjelenésben gátolna, ezen körülményt katonai orvosi bizonyítvánnyal, ha pedig ilyen orvos nem áll rendelkezésre hatóságilag láttamozott polgári orvosi bizonyítvánnyal tartozik igazolni. Balihár ezredes, állomásparancsnok.

* **A Katholikus Növendégyesület** ma délután fél 6 órakor a Katholikus Kőr választmányi helyiségében választmányi gyűlést tart, melyre a választmányi tagokat ezután is tisztelettel meghívja az elnökség.

* **A Püspök fürdői kabaré.** Két év óta, nagyszámu közönség jelenlétében tartották a női kereskedelmi egy éves tanfolyam volt tanulói ünnepeiket a Püspök fürdőben 5 éves találkozásuk alkalmából a nagyvárad hadiárva javára. Az ünnepek keretében a diszteremben nagy kabarét tartottak, melyen Rácz Sárka mondott megnyitó beszédet. Nagy derűtséget keltett Hersehkovic Leona tréfás monológjával. Igen ügyes volt Papp Magda és Széplaki Matyi táncos, Rácz Mancika és Berkes József táncos, Füredi Adél szavalata. Farkas Pál, a Szigligeti színház művésze tréfás fölolvastatást tartott a színészetéről. Sok tapsot kapott Schwartz Gizike, a Fischer-Szalay zeneiskola akadémista növendéke kiváló zongora játékaért. A Szigligeti színház művészei közül Vig Vanci kedves énekével, Polgár Mariska nagyhatású szavalatával arattak zajos tetszést. A műsoron kívül Krámer Ödön gyönyörű hegedűjátékával ért nagy sikert. Bihari Sándor, több énekszámmal szerepelt a kakerén. A műsor utolsó száma Füredi Adél újabb szavalata volt. Ezután konfetti esata volt a fürdő parkjában, melyet szépségverseny követett, a legtöbb szavazatot Rácz Mancika kapta, második Schwartz Gizike, harmadik pedig Kellner Adél lett, mindenikük több száz szavazattal. Este 11 órakor különvonat hozta haza a kirándulókat a fürdőből.

* **A Belezna Emlék** a következő adományokkal gvarapodott: Kóttán Dezső 50 koronát és Csáky Istvánné 10 koronát küldött. Illetékes helyére juttatta kiadóhivatalunk.

* **Egy nagyvárad ifju megsebesülése.** A nagyvárad ifjuság egyik rokonszenves tagja: heideri Devich Miklós nagyvárad m. kir. adótiszt, cs. és kir. zászlós, a felmentés kedvezményét nem vette igénybe s mint B. oszt. népfelkelő vonult be a katonasághoz. A különböző harcsteren kivitt harcokban már egy ízben megsebesült, de sebéből felépülve, újból a harcra vonult. Sajnos, a derék ifju a mostani orosz offenzíva alkalmából újból megsebesült, tüdővérzést kapott.

* **Aki a „Vasgyáros“ előadásán** a földszint baloldalon elcsúszott egy női ernyőt, sziveskedjék a ruhatárosnőhöz visszavinni.

* **A Schmidt-cirkusz Nagyváradon.** Ma este tartja megnyitó előadását Nagyváradon a híres Schmitt cirkusz, melynek szereplését igazán a legjobb vélemény és az általános elismerés előzi meg. A Schmitt cirkusz a monarchia legnagyobb ilyen művészi intézete, amely teljes művészi szemlélyzetével jön Nagyváradra, hogy a közönségnek érdekes és nívós szórakozást nyújtson. A mai megnyitó előadás szereplői a társulat legkiválóbb tagjai, akik közül Chester H. Dick amerikai kerékpárművészt, Schmidt igazgatót és nejét, a közismert és népszerű idomítokat, Leonardist, Németország legjobb kézegyensúlyozóját, Tom és Jack excentrikusokat, Alex és Ferry komikusokat kell kiemelni, akikhez még számos magánszereplő, sok kiváló artista és néhány igazán mulattató komikus sorakozik. A valósággal világvárosi megnyitó műsor iránt már városszerte nagy érdeklődés mutatkozik. Jegyek előre válthatók a Sipos-dohánytözsdeben.

A legjobb molyirtó szerek u. m. mirt, Bagaria-Papir, Molygyökör, Tabaco, Mof, Tarmalit, Camfor, terpetin, Zacherlin, stb. már kapható Farkas István „Apolló“ drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B.

* **Poloskairtó NOXIN biztos szer.** Ára 1 korona 80 fillér. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7/B.

Forolin a legjobb és legbiztosabb tolette-szer kéz-, láb- és hónalj-izzadás ellen. Hűsít! Szagtalanít. Ára 1:20. Kapható Farkas István „Apolló“ drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B.

* **Gyönyörű rózsás arc** a nő legszébb díszje. Az első ránc a szép asszony első igazi bánata. Adjunk tehát neki módot, hogy eltüntethesse. Elég ha a megbecsülhetetlen Y-PO crémet és szappant használja, melytől a bőr visszanyeri ruganyosságát eltünteti a ráncokat, szeplőket, mitesereket, májfoltokat, pattanásokat és bőr vörösséget. Ára 2 K. Kapható: Farkas István „Apolló“ drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B. Rimanóczy-palota.

Aszódy Mihály Kossuth-utca, Sas palota a cég egyike a legnagyobb ajánlott cikkekben. Nagyvárad és vidéke közönségét felhívom, hogy a gyümölcs befőzés idejére saját vásárló vevőimet, cukorral, kávéval, kondenzál tejjel (Berna védjeggyel) valamint tea, rum, konyak, likőrök, szardínia hal konzervek (huspiké) szalámi. Ementáli sajt, összes létező csokoládé és cukorkaárak, gyógyborok, borovicska, kakao, füge, malagaszőlő és déligyümölcsök rendelkezésre állanak. Az eladás nagyban és kicsinyben lesz kiszolgálva. Kitűnő zamatu kész kávé cukorral együtt kilója 5 korona.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Szombaton délután: Magyar nábob.
Szombaton este: Zsuzsi kisasszony. Sarkadi Aladár felléptével.
Vasárnap délután: Heidelbergi diákélet.
Vasárnap este: Tatárjárás. Sarkadi Aladár felléptével.
Hétfőn: Vagy ő, vagy senki. Sarkadi Aladár felléptével.

A Sajó-Boros kabaré előadásai töltötték te tegnap és tegnapelőtt a műsört. Állandó derűtségben tartották a közönséget minden alkalommal; néhány műsor-számuk igazán elsőrangú. Megérdemelték a közönség pártolását.

Sarkadi Aladár vendégjátéka. Sarkadi Aladár, a Víg-színház kitűnő híres komikusa, szombaton este kezdi meg a Szigligeti színházban három estére terjedő vendég szereplését, amely iránt a közönség körében a legmelegebb érdeklődés nyilvánul. Szombaton a Vagy ő, vagy senki! körül színre, vasárnap este a Tatárjárás, amelyben Sarkadi Aladár egyik legkitűnőbb szerepét: Wallerstein hadnagyot játssza. Ez a szerep valósággal hozzá van forrva Sarkadi névéhez, amennyiben a Tatárjárás vígszínházi bemutatóján ő kreálta ezt a pomás alakot és azóta is utolérhellen maradt a budapesti közönség e kedvencének ez az alakítása. Hétfőn este a Zsuzsi kisasszonyban fejezi ke Sarkadi Aladár a maga nagy érdeklődéssel várt nagyvárad vendégjátékait.

A Magyar nábob — délután. A Szigligeti színház drámai együttese csak nemrég mutatta be óriási művészi sikerrel Jókai Magyar nábob-ját, amelyet Hevesi Sándor alkalmazott színre. A kiváló irodalmi és drámai alkotás szereplői közül különösen Fodor Ella és Bihari Ákos sze-

reztek hervadhatlan érdemeket a siker biztosítása körül és ez a két jeles művész játsza a Magyar nábob két fő szerepét: ma, szombaton délután is, amikor a színház vezetősége legközelebbi előadásra tűzte a Magyar nábobot.

URÁNIA mozgó- színház	Szombat Az örök gyűlölet dráma 3 felv.
	Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünneppon 3 órakor és hétköznapokon fél 7-kor.

VIGADÓ mozgó- színház	Szombat Régi haragosok dráma 3 felv.
	Szombaton és vasárnap négy előadás és pedig: délután 3, 5, 7 és este 9 órakor.

APOLLÓ mozgó- színház	24. Cérna uram szerecséje vigjáték 3 felv.
	Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünneppon 3 órakor és hétköznapokon fél 7-kor.

Legújabb táviratok.

Marad a Briand kormány.

Budapest, június 23. (Saját tudósítónktól.) Párisból jelentik: A francia kamara a kormánynak 454 szóval 89 ellen bizalmat szavazott.

Mexikó.

Budapest, június 23. (Saját tudósítónktól.) Newyorkból jelentik: Mataplanban az amerikai követet meggyilkolták.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:
DR. PAPP KÁROLY.

Jön! Jön! Jön!
Schmidt cirkus

**Megnyitó
diszeloadás**

**Szombaton, június 24-én
este fél 9 órakor.**

**Még Nagyváradon nem
látott műsorral.**

Minden szám egy sláger

**Jegyek kaphatók: Sipos József
dohánytözsdejében Bémer-tér**

Többet a napi falragaszon.

* **Kiadó** Beöthy Ödön u. 7. sz. házban kétszobás udvari lakás aug. 1-től. Értekezhetni a Polgári Takarékpéztár r.t.-nél, Nagyvárad.

Butorozott

egy és kétágyas utcai és udvari szobák a „Zöldfa” épület emeletén kiadók. Felvilágosítással szolgál a Zöldfa épület emeletén a szoba-kezelőnő. Telefon: 14-00

Általános Takarékpénztár Részvénytársaság

Nagyvárad, Bémer-tér 2.

Alaptőke: egy millió K.
Tartalékalap: 122,000 K.

Elfogad moratóriummentes betéteket felmondás nélkül s azokat a betét napjától kezdve igen előnyösen kamatoztatja.

Leszámitol váltókat. Jelzálog kölcsönöket folyósít.

Kiadó

a Fekete Sas bérpalota IV. emeletén 2 két szoba és mellék helyiségekből álló lakás lift használattal. Felvilágosítást ad a gondnok (Passage 24. sz. lépcső, telefon: 14-00)

IZSÁK LIDIA

elsőrendű fűzőszalon

Nagyvárad

Park-szálloda

Nagy Sándor u. 1.

épületében.

Fűzőket a legelső divat szerint 2 óra alatt elkészítünk, kész fűzőkben egyenes tartók, melltartók és baskótkben nagy választék. Fűzőket választás végett vidékre is küldünk, tisztításokat és javításokat pontosan elkészítünk. Szigligeti színház művésznőinek egyedüli szállítója.

Telefon: 11-53.

Kiadó

olesó bér mellett vendéglő, kávéház helyiségek berendezéssel, vagy anélkül, továbbá nagyobb és kisebb üzletek raktárak, műhelyek hosszabb, vagy rövidebb időre ugyszintén modern berendezésű butorozott szobák. Nagy Sándor-utca 4.

NAGYVÁRAD VÁROS

VILLAMOS MŰVE

IRODA, RAKTÁR ÉS TELEP:

A telep telefonja 514.

NAGYVÁRADON, VÁR-TÉR 1. SZÁM.

A telep telefonja 514.

1 LITER VIZ FELFORRALÁSA
CSAK 4 FILLÉRBE KERÜL.

Értesítjük a város t. Villamos vasalók, közönségét, hogy a „ főzőedények, legújabb rendszerű „ tea főzők,

megérkeztek és a legolesőbb árban kaphatók. Wolfram és egyéb izzólámpák a legolesőbb árban telefon rendelésre díjmentesen házhoz szállítatnak. Elvállalunk villamos világítási és erőátviteli berendezéseket. Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Csillárok, 1/2 wattos izzólámpapótlók 2000 gyertyafényig.

Villamos motorok nagy választékban kaphatók.

Költségvetéseket díjmentesen készítünk

1 ÓRAI VASALÁS CSAK
12 FILLÉRBE KERÜL.

Főszerelő telefonja
55.

Főszerelő telefonja
55.

Kiadó

azonnal, esetleg augusztusra három négy szobás lakások mellék helyiségekkel és butorozott szobák. Szent János-utca 72. sz. Nagy Sándor-utca 4. sz.

x Helybeli nagy vállalatnál 10-15 mázsa makulatur papír eladó. Rajánlatokat a kiadóba kérünk.

Olesó lakás

Szaniszló-utca 37. sz. alatt 3 szoba, konyha, kamara, pince, padlás, fűskamra, 1916 évi augusztus 1-től 720 K-ért

kiadé.

Értekezhetni a háznál, vagy Oláhry üzletében.

Szent László (Püspök gyógyfürdő)

Nagyvárad mellett.

Kénes vasas hévvízforrások, víz hőfoka 42 C° csuz, kösvény minden formája, ischiás és női betegségek ellen, 1913-ban 6200 beteg hagyta el gyógyultan és javultan a páratlanul hatásos Püspök-fürdő gyógyforrásait. Nagyszabásu nyári uszoda 26 C° forrassvízzel és uszástanítással.

400 holdas park és fenyves erdő, gondozott sétautak, társalgó, olvasóterem, könyvtár, napilapok, folyóiratok rendelkezésre állanak.

Az egész fürdő ujonnan átalakítva, villanyvilágítás az egész telepen és az összes vendégszobákban. Pósta, interurbán telefon.

Sebesült katonatisztek és katonák árkedvezményben részesülnek.

Fürdőismertetőt küld az Igazgatóság 1916 jan. 1-től.

Komzsik Alajos,
a fürdő bérlője.